

Statsrådsberedningen

Kansliet för allmänna rådet och Coreper I

Allmänna rådets möte den 17 november 2025

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. (Ev.) A-punkter

Lagstiftande verksamhet

3. Den fleråriga budgetramen 2028–2034

Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd:

Jessica Rosencrantz

Förslagets innehåll:

Den 16 juli 2025 presenterade kommissionen sitt förslag för den fleråriga budgetramen för perioden 2028–2034. Hela lagstiftningspaketet består av 29 rättsakter; de övergripande förslagen är förordningen om den fleråriga budgetramen som fastställer reglerna för utgiftssidan och egna medelsbeslutet som innehåller bestämmelser för intäktssidan.

Kommissionen argumenterar för att EU behöver en mer ambitiös budget som är enklare, mer strategisk och resultatinriktad för att möta aktuella och framtida utmaningar kopplade till säkerhet, konkurrenskraft, grön

omställning och digitalisering. Kommissionen föreslår därför att en högre grad av flexibilitet ska tillåtas mellan budgetens olika element för att möjliggöra snabba anpassningar vid kriser eller nya prioriteringar.

Budgetramen föreslås innehålla färre rubriker och finansieringsprogram, samt mer harmoniserade regelverk för att underlätta för individer, företag och förvaltningar att hitta och få tillgång till finansieringsmöjligheter.

Volymmässigt innebär förordningsförslaget en budgetram för perioden 2028–2034 som totalt omfattar åtaganden om 1 763 miljarder euro i 2025 års priser, motsvarande 1 985 miljarder euro i löpande priser, vilket beräknas motsvara 1,26 procent av EU:s samlade bruttonationalinkomst (BNI) på grundval av aktuella prognoser.

Kommissionen föreslår att budgetramen ska bestå av fyra övergripande rubriker: 1) Ekonomisk, social, territoriell sammanhållning, jordbruk, ruralt och maritimt välstånd och säkerhet, 2) Konkurrenskraft, välstånd och säkerhet, 3) Europa i världen, och 4) Administration.

Allmänna rådets diskussion ska fokusera på den första rubriken, *Ekonomisk, social, territoriell sammanhållning, jordbruk, ruralt och maritimt välstånd och säkerhet*, där merparten öronmärks till en ny fond för bland annat jordbruks-, fiskeri- och sammanhållningspolitiken samt inre säkerhet, migration och gränssäkerhet. Fonden samlar 14 befintliga fonder och program, varav flera genomförs genom delad förvaltning. Medel föreslås tilldelas medlemsstaterna i nationella kuvert som delvis öronmärks till vissa områden. Medlemsstaterna ska upprätta en nationell och regional partnerskapsplan som ska säkerställa samstämmighet och synergier, samtidigt som nuvarande fonders särdrag respekteras. Resultatstyrning ska tillämpas och utbetalningar ska villkoras av efterlevnad av överenskomna investerings- och reformmål. Under denna rubrik återfinns även återbetalningen av den utestående skulden för EU-upplåningen inom NextGenerationEU).

Kommissionen anger att efterlevnad av rättsstatsprincipen ska vara en förutsättning för utbetalning från alla fonder. Detta ska i praktiken genomföras på två olika sätt. Dels genom att tydliga hänvisningar görs till att villkorlighetsförordningen, som inte omförhandlas, fortsatt ska tillämpas i alla budgetinstrument, dels genom att regelverket för de nationella och regionala partnerskapsplanerna innehåller bestämmelser som uppställer

villkor kopplade till rättsstatens principer och stadgan för grundläggande rättigheter.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen vill se en politik och en MFF som bättre avspeglar EU:s aktuella utmaningar och regeringens fyra prioriteringar: kriget, konkurrenskraften, klimatet och kriminaliteten.

Regeringens budgetrestriktiva linje ligger fast. Svensk avgift bör hållas nere. Som andel av BNI ska EU:s budget för reguljära utgifter fortsatt uppgå till omkring 1 procent. Det är viktigt att EU:s framtida offentligfinansiella åtagande är kompatibelt med en konsolidering av medlemsstaternas offentliga finanser och bevarande av nationellt finanspolitiskt manöverutrymme. Hållbara statsfinanser i medlemsstaterna är en förutsättning för att kunna möta dagens och morgondagens utmaningar. Den svenska avgiften hålls nere genom nivån på den fleråriga budgetramen, inklusive special- och flexibilitetsinstrumenten, och förnyade rabattarrangemang.

Regeringen vill se verkliga reformer av de politikområden som omfattas av ett offentligfinansiellt åtagande, både sett till struktur och innehåll. Satsningar på befintliga eller nya områden behöver motsvaras av neddragningar på andra områden, framför allt inom sammanhållningspolitiken, men också inom delar av den gemensamma jordbrukspolitiken. Regeringen anser att EU:s budget ska inriktas på insatser som stärker Europas konkurrenskraft, säkerhet, motståndskraft och beredskap. En viktig målsättning är att skapa förutsättningar för ökade försvarsinvesteringar i hela Europa, bland annat genom att främja gemensam utveckling och upphandling av försvarsmateriel. Regeringen vill se en budgetram som stödjer åtgärder för att stärka den inre säkerheten och bekämpa gränsöverskridande kriminalitet. Den ska understödja att migrations- och asylpakten genomförs fullt ut och utvecklingen av partnerskap mellan EU och tredjeland för att förebygga irreguljär migration, öka återvändandet och bekämpa människosmuggling och människohandel. För att EU ska kunna möta utmaningarna inte minst inom säkerhetsområdet är det av grundläggande betydelse att budgeten i alla relevanta delar fokuserar på och prioriterar insatser som stärker europeisk konkurrenskraft. I fokus kommer då att vara främjandet av utveckling och investeringar i forskning, innovation, teknikutveckling, digitalisering och

artificiell intelligens (AI). Inte minst viktigt är att EU:s insatser i största möjliga utsträckning utformas för att mobilisera privata investeringar.

När regeringens utgångspunkter ska relateras till kommissionens konkreta utkast till nästa fleråriga budgetram måste först understrykas att förslaget är omfattande och har många dimensioner. Ståndpunkterna kommer att utvecklas och uppdateras allteftersom förståelsen och analysen fördjupas och i förhållande till utvecklingen av den långa och intensiva förhandling som förestår. Regeringen kan dock redan nu konstatera att kommissionens förslag är alltför expansivt, i förhållande till Sveriges budgetrestriktiva linje. Neddragningar och omprioriteringar är därför nödvändiga. Utgiftsvolymen måste minska och nödvändiga korrigeringsmekanismer/rabatter förnyas.

EU-budgeten bör fokusera på områden där EU har ett tydligt mervärde, särskilt när åtgärderna har en tydlig gränsöverskridande EU-nytta och där stordriftsfördelar kan uppnås genom gemensam finansiering på EU-nivå. Regeringen välkomnar förslagets inriktning på en budget med större fokus på säkerhet och försvar samt konkurrenskraft där en ny konkurrenskraftsfond föreslås.

Regeringen ser positivt på förslagets tydliga budskap om vikten av ett starkt stöd till Ukraina. EU måste vara redo att ge stöd för makrofinansiell likviditet, militärt stöd, reformer samt återhämtning och uppbyggnad motsvarande behoven. Sverige står redo att stötta Ukraina så länge som det krävs och i den omfattning som behövs. Det kan inkludera ytterligare lånefinansiering om situationen kräver det.

Regeringen välkomnar förslaget till förenklad struktur med färre rubriker, program och specialinstrument. Detta är en inriktning som ger bättre förutsättningar för synergieffekter och skalfördelar samt minskad risk för överlapp mellan olika program. Detsamma gäller för möjligheterna att omprioritera inom budgetramen när nya behov uppstår.

Det är positivt med förenklade och harmoniserade regelverk och styrning för att minska den administrativa bördan för kommissionen, medlemsstaterna och stödmottagare. Det är vidare positivt med ökad möjlighet till strategisk styrning som kan öka budgetens genomslagskraft.

Regeringen anser att flexibilitet i första hand bör tillgodoses genom tillräckliga marginaler av icke-allokerade medel under bindande budgetram.

Regeringen anser att det ska finnas tydliga och förutsägbara incitament för omprioriteringar och att återförda förfallna medel från tidigare år inte bör användas för att finansiera nya eller oväntade behov. Det är vidare viktigt att flexibiliteten inte underminerar förutsägbarheten eller urholkar utgiftstakens bindande karaktär och dess restriktiva funktion.

Regeringen välkomnar mål som bidrar till att EU kan nå sina klimat- och miljöåtaganden.

En viktig prioritering för regeringen är att EU-stöd enbart ska utbetalas till medlemsstater som respekterar rättsstatens principer och stadgan om de grundläggande rättigheterna. Regeringen välkomnar därför kommissionens förslag om att EU-medel som tillhandahålls genom de nationella och regionala partnerskapsplanerna ska vara underkastade förhandskrav för uppfyllande av EU:s värden i form av respekt för rättsstatens principer och stadgan om de grundläggande rättigheterna och att tillämpningen föreslås omfatta också den gemensamma jordbrukspolitiken och unionsstöden till inre säkerhet, gränsförvaltning och migration. Enskildheter i det föreslagna systemet behöver analyseras på djupet. Det behöver också säkerställas att den generella villkorlighetsförordningen utgör tillräckligt skydd för övriga delar av EU-budgeten, särskilt sedan denna inte omfattar respekt för stadgan om de grundläggande rättigheterna. Regeringen bedömer vidare att en omförhandling av villkorlighetsförordningen inte skulle leda till ett starkare skydd för rättsstatens principer.

Regeringen anser att viktiga budgetprinciper såsom nationell medfinansiering och excellens ska värnas. Det är viktigt att tilldelning av medel sker på ett öppet och konkurrensutsatt sätt.

Regeringen ser inget behov av, och är kritiskt till, nya egna medelskomponenter. Regeringen är emot ny gemensam upplåning eftersom de inte är förenliga med hållbara statsfinanser, ökar riskexponeringen och skjuter betalningsansvar på framtida generationer.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggning med finansutskottet ägde rum 18 september 2025 om förslagen till förordningen om den fleråriga budgetramen 2028–2034, egna medels-beslutet, och förordning om inrättande av ett nytt ramverk för

uppföljning av budgetutgifter och genomförande. Samråd med EU-nämnden skedde 17 oktober inför allmänna rådets möte den 21 oktober.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förslagen ska förhandlas på olika nivåer i rådsstrukturen. Ansvarig rådsformation är allmänna rådet och det avgörande beslutet fattas av Europeiska rådet. Stats- och regeringscheferna väntas hålla en första diskussion om förslaget i december 2025. Troligen sker slutförhandlingen under 2027.

Faktapromemoria:

Fakta-PM 2025/26:FPM3

Ikke lagstiftande verksamhet

4. Förberedelser inför Europeiska rådets möte den 18-19 december 2025: utkast till kommenterad dagordning

Diskussion

Ansvarigt statsråd:

Jessica Rosencrantz

Förslagets innehåll:

Allmänna rådet ska diskutera dagordningen inför mötet i Europeiska rådet den 18 december 2025. På den preliminära dagordningen står Ukraina, den fleråriga budgetramen 2028–2034, Mellanöstern, säkerhet och försvar och konkurrenskraft.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen ställer sig bakom den preliminära dagordningen inför Europeiska rådets möte den 18 december 2025.

Regeringen välkomnar att Europeiska rådet återkommer till den ryska aggressionen mot Ukraina. Regeringen verkar för en rättvis och hållbar fred grundad i folkrätten med respekt för Ukrainas suveränitet, självständighet

och territoriella integritet. Det är viktigt att EU:s medlemsstater tar ett större ansvar för stödet till Ukraina – militärt, politiskt, ekonomiskt, humanitärt och rättsligt. Regeringen verkar också för att EU omgående ska gå framåt med användningen av de frysta ryska tillgångarna, för att säkra långsiktig och förutsägbar finansiering till Ukraina.

Europiska rådet återkommer till situationen i Mellanöstern där regeringen fortsatt fokuserar på ett slut på kriget i Gaza. Regeringen verkar för att vapenvilan ska hålla, att 20-punktsplanen genomförs och att fortsatta steg tas mot en varaktig fred och på sikt en tvåstatslösning.

Vad gäller Europas försvarsberedskap måste den stärkas mot bakgrund av det försämrade säkerhetspolitiska läget och regeringen stödjer därför den övergripande målsättningen i vitboken för europeisk försvarsberedskap. Regeringen konstaterar fortsatt att det är viktigt att arbetet är medlemsstatsdrivet samt att det utgår från och bidrar till det arbete som bedrivs inom Nato.

Regeringen välkomnar det pågående arbetet i EU med att åtgärda de kritiska förmågegapen inom de områden som Europeiska rådet fastslagit. Regeringen driver på för att genomförandet av kommissionens föreslagna flaggskeppsprojekt inom luftförsvar, skydd av östra flanken, drönare och rymd ska vara medlemsstatsdrivet.

Europeiska rådet förväntas i december också ha en diskussion om EU:s utvidgning. Regeringen anser att EU:s utvidgning är en geostrategisk investering i fred, demokrati, säkerhet, stabilitet och välbefinnande. Det ligger i EU:s intresse att hjälpa kandidatländerna att närma sig unionen. Det är viktigt att EU:s utvidgningsprocess är trovärdig och meritbaserad med fokus på grundläggande reformer, i synnerhet gällande rättsstatens principer.

Konkurrenskraften behöver stärkas och EU behöver öka sin produktivitet för att möta de utmaningar vi står inför. För att åstadkomma detta behövs en fördjupad inre marknad, inte minst genom borttagande av hinder och ökad efterlevnad. Därtill arbetar regeringen för ökad öppenhet, regelbaserad handel och tecknandet av nya frihandelsavtal. Åtgärder bör även fokusera på att minska regelbördan för företag, stärka EU:s kapitalmarknader och stärka förutsättningarna för forskning och innovation.

På dagordningen för Europeiska rådet står även den långsiktiga budgetramen 2028–2034 gällande vilken regeringens ståndpunkt framgår under punkt 3 ovan.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Allmänna rådet kommer vid mötet i december att förbereda slutsatserna inför Europeiska rådets möte. EU-ministern kommer samråda med EU-nämnden inför detta. Statsministern kommer därefter samråda med EU-nämnden inför mötet i Europeiska rådet.

5. Förbindelserna mellan EU och Förenade kungariket

Lägesrapport

Ansvarigt statsråd:

Jessica Rosencrantz.

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Förhandlingen mellan EU och Storbritannien utgår från den gemensamma överenskommelsen från det institutionella toppmötet mellan EU och Storbritannien den 19 maj 2025. Partnerskapet om försvar och säkerhet innebär närmare samarbeten inom försvars- och säkerhetspolitiska områden, inklusive möjligt deltagande i EU:s gemensamma upphandling för försvarsindustrin (SAFE). Storbritanniens genomförande av existerande avtal gäller handels- och samarbetsavtalet samt utträdesavtalet, inklusive Windsorramen för att underlätta handeln mellan Republiken Irland och Nordirland.

Vid mötet väntas EU-kommissionen informera om status i 1) *pågående förhandlingar mellan EU och Storbritannien om genomförandet av den gemensamma överenskommelsen från toppmötet mellan EU och Storbritannien den 19 maj 2025*, 2) *status i genomförandet av partnerskapet om säkerhet och försvar mellan EU och Storbritannien ingånget vid toppmötet*, samt 3) *status i Storbritanniens genomförande av existerande avtal med EU*.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen verkar för att omsätta toppmötets politiska målsättningar om ett närmare samarbete mellan EU och Storbritannien så skyndsamt som möjligt liksom för ett effektivt genomförande av existerande avtal mellan EU och Storbritannien. Syftet är att uppnå ett nära samarbete mellan EU och Storbritannien som förenklar och ger ökad förutsägbarhet åt medborgare, företag och konsument. Vidare verkar regeringen för ett närmare samarbete mellan EU och Storbritannien inom försvar och säkerhet, inklusive Storbritanniens möjliga deltagande i EU:s gemensamma upphandling för försvarsindustrin (SAFE).

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Riksdagen informerades om relationen mellan EU och Storbritannien i EU-nämnden den 14 maj 2025 och i Utrikesutskottet den 15 maj 2025.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förhandlingen mellan EU och Storbritannien fortgår utifrån den gemensamma överenskommelsen från det institutionella toppmötet mellan EU och Storbritannien den 19 maj 2025. Nästa institutionella toppmöte mellan EU och Storbritannien planeras hållas i Bryssel under andra kvartalet 2026. År 2026 genomförs även en översyn av handels- och samarbetsavtalet i syfte att förbättra genomförandet av befintliga områden. Vidare pågår samarbetet mellan EU och Storbritannien inom ramen för partnerskapet om säkerhet och försvar. Förhandlingen om förutsättningarna för Storbritanniens deltagande i EU:s gemensamma upphandling för försvarsindustrin (SAFE) befinner sig i slutfasen.

6. Lagstiftningsplanering: kommissionens arbetsprogram för 2026*Diskussion***Ansvarigt statsråd:**

Jessica Rosencrantz

Förslagets innehåll:

Kommissionens arbetsprogram för 2026 presenterades 21 oktober och debatterades samma dag i Europaparlamentet. Under rubriken *Tiden för EU:s oberoende är inne* vill kommissionen främja konkurrenskraften, öka säkerheten och stärka den ekonomiska motståndskraften i EU. Arbetsprogrammet lyfter initiativ och lagförslag som ska antas det kommande året. Programmet tar sin utgångspunkt i följande sju huvudprioriteringar: *Hållbart välstånd och konkurrenskraft, En ny era för EU:s försvar och säkerhet, Stödja människor och stärka EU:s samhällsmodell, Slå vakt om vår livs kvalitet: livsmedelstrygghet, vatten och natur, Skydda demokratin, rättsstatsprincipen och våra värden, EU i världen samt Förberedelser för morgondagens union.*

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar i stort kommissionens arbetsprogram och ser att det till stora delar speglar regeringens fyra huvudprioriteringar, kriget, konkurrenskraften, kriminaliteten och klimatet. Bland annat ser regeringen positivt på att kommissionen lyfter behovet av att stärka och fördjupa den inre marknaden. Regeringen ser även positivt på att kommissionen tar initiativ till att presentera ytterligare förenklingspaket.

Mer behöver göras för att stärka EU:s försvarsindustri och den europeiska förmågan att möta kriser, konflikter och krig i vårt eget närområde. Regeringen ser därför positivt på kommissionens höga ambition på försvarsområdet. Regeringen välkomnar även kommissionens initiativ om att intensifiera ansträngningarna mot organiserad brottslighet inom EU. Skyddet av våra öppna samhällen och medborgarnas trygghet är ett fundament inom EU. Regeringen ser även positivt på att stödet till Ukraina ligger fast i arbetsprogrammet, både militärt och finansiellt, samt att initiativ tas för att öka pressen på Ryssland och verka för utvidgningen.

Regeringen kommer att återkomma till riksdagen med ståndpunkter vartefter initiativen presenteras närmare.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte tidigare behandlats i riksdagen.

Fortsatt behandling av ärendet:

Regeringen kommer att återkomma till riksdagen allt eftersom lagstiftningsinitiativ presenteras.

7. Den årliga rättsstatsdialogen: rättsstatsdialogen: landspecifika diskussioner

Diskussion

Ansvarigt statsråd:

Jessica Rosencrantz

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Inom ramen för den årliga rättsstatsdialogen ska allmänna rådet den 17 november genomföra landspecifika diskussioner om Bulgarien, Tjeckien, Irland och Tyskland. Diskussionerna baseras på den inledande sammanfattningen i respektive landkapitel i kommissionens årliga rättsstatsrapport. Liksom tidigare år granskar kommissionen, i 2024 års rapport, utvecklingen i alla medlemsstater inom fyra områden: domstolsväsendets oberoende och effektivitet, korruptionsbekämpning, mediernas frihet och mångfald samt bredare institutionella frågor som rör kontroller och motvikter. Kommissionens rättsstatsrapport innehåller även landspecifika rekommendationer som följs upp. De fyra granskade medlemsstaterna kommer att få möjlighet att presentera de viktigaste utvecklingstendenserna. Därefter kommer övriga medlemsstater att ges möjlighet att lämna synpunkter och ställa frågor.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att rättsstatsdialogen är en nödvändig del av arbetet med att stärka respekten för rättsstatens principer i hela EU och förebygga att rättsstatsproblem uppkommer eller förvärras. Rättsstatsrapporten 2025 visar att det fortsatt finns problem på rättsstatsområdet i medlemsstaterna, vilket gör det angeläget att de landspecifika diskussionerna äger rum. Dessa ger en värdefull möjlighet att diskutera och utbyta erfarenheter om utvecklingen i medlemsstaterna. Regeringen avser delta aktivt i de landspecifika diskussionerna och avser fokusera på betydelsen av att motverka korruption, säkerställande av ett oberoende rättsväsende samt mediefrihet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Landspecifika diskussioner behandlades senast i EU-nämnden den 23 maj 2025 inför allmänna rådets möte den 27 maj 2025. Diskussionen gällde då Slovakien, Finland, Sverige och Belgien.

8. Övriga frågor